

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΧΑΛΚΙΔΑΣ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙ ΤΕΧΝΗΣ

Η Εύβοια, το δεύτερο μεγάλο νησί της Ελλάδας, είναι ένας παράδεισος φυσικής ομορφιάς, φορτισμένος από τους αλλεπάλληλους πολιτισμούς που ανθίσανε στη γη του. Σ' αυτό το νησί και μάλιστα στη Χαλκίδα, την πρωτεύουσά του, ιδρύθηκε το 1978 από τον τότε Δήμαρχο Χαλκίδας Γιάννη Σπανό, τον Δημήτρη Μυταρά και μένα ένα εργαστήρι εικαστικής παιδείας, το οποίο ονομάστηκε **Εργαστήρι Τέχνης** της Χαλκίδας. Στόχος του να βοηθήσει στην πολιτιστική ανάπτυξη του τόπου.

Μυταρά Χαρίκλεια

Ζωγράφος - Εκπαιδευτικός, τ. ειδική επιστήμων Αν. Σχολής Καλών Τεχνών

Η Χαλκίδα, παρ' όλη τη μικρή απόσταση που τη χωρίζει από την Αθήνα, είναι ένα τυπικό δείγμα ελληνικής επαρχίας. Σύλλογοι, με καλές προθέσεις και ελάχιστη υποστήριξη από το κράτος, προσπαθούν να καλύψουν τις ανηρου-

χίες ενός λαού ευαίσθητου, έξηπνου και συχνά αποπροσανατολισμένου. Την αληθινή όμως όψη της πόλης θα τη δει κανείς στους νέους. Οι περισσότεροι, αβοήθητοι ουσιαστικά από οικογένεια και σχολείο, με ελάχιστες ευκαιρίες να εκφράσουν τις δημιουργ-

γικές ανηυχίες τους, βυθίζονται στο τέλμα της καθημερινότητας ή φεύγουν να σπουδάσουν στην πρωτεύουσα και δύσκολα επιστρέφουν στη Χαλκίδα.

Όταν ξεκίνησα, εδώ και πολλά χρόνια, να διδάξω σε σχολεία τα λεγόμενα

καλλιτεχνικά μαθήματα, αφοσιώθη και για από μια Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών, η οποία ουδέποτε μας διδάξε την ειδική παιδαγωγική της Τέχνης, αντιμετωπίζα τη διάχυτη άποψη ότι η Τέχνη είναι μόνο ένστικτο και εναισθησία.

Ακόμη και τώρα, πολύ λίγοι έχουν συνειδητοποιήσει ότι η Τέχνη είναι ταυτόχρονα αίσθηση, μυαλό και γνώσεις. Ότι η Τέχνη έχει μια γλώσσα αυτόνομη, παράλληλη προς τη γλώσσα του λόγου, με τη δική της γραμματική, με το δικό της συντακτικό.

Πολύ λίγοι γνωρίζουν πως, από τις αρχές του αιώνα μας, η διδασκαλία της Τέχνης έχει παίξει ένα θεματικό ρόλο στην ισορροπημένη ανάπτυξη του σύγχρονου ανθρώπου. Ότι ειδικά τα παιδιά, μέσα από την αισθητική αγωγή, μαθαίνουν να εκφράζονται ελεύθερα, αναπτύσσουν τη δημιουργικότητά τους, βλέπουν, αισθάνονται την Τέχνη, ενισχύουν με αυτό τον τρόπο τη δική τους ζωή και συμμετέχουν ουσιαστικά στη ζωή του συνόλου.

Το Εργαστήρι Τέχνης, τον πρώτο χρόνο της δημιουργίας του, δούλεψε στα υπόγεια της, ακόμη και τώρα, κλειστής Πανακοθήκης της Πόλης. Από το 1984 στεγάζεται σε ένα διαμορφωμένο νεοκλασικό κτήριο, την παλιά Διμηρία της Χαλκίδας, το οποίο αναπαλιώσε ο Δήμος και σιγά-σιγά μεταμορφώθηκε σε έναν άρτιο εικαστικό χώρο, που, εκτός από τις σωστές αίθουσες διδασκαλίας, διαθέτει τρεις εκθεσιακούς χώρους και άλλους βοηθητικούς. Πριν από την ίδρυση του Εργαστηρίου, οι περισσότεροι από τους πρώτους δεκαπέντε ενήλικες μαθητές μας παρακολουθούσαν δύο ώρες την εβδομάδα τα τμήματα ζωγραφικής των Ν.Ε.Α.Ε. Χαλκίδας ή ζωγραφικής στον οπίσθιο δίκωο δάσκαλο. Τα έργα τους —συνήθως αντίγραφα από κάρτες— τα εξέθεταν στην έκθεση Ευβοέων Καλλιτεχνών.

Στο Εργαστήρι έπρεπε να παρακολουθήσουν Ιστορία Τέχνης, χρώμα, σχέδιο από τη φύση και Βασικό Σχέδιο. Έπρεπε να δουν μουσεία, εκθέσεις στην Αθήνα, να παρακολουθήσουν διαλέξεις. Ένα πρόγραμμα διδασκαλίας τούλχα στον τρίον χρόνο, το οποίο υπάρχει ακόμη και σήμερα, μόνο που οι μαθητές, τώρα πια έφθασαν τους πενήντα.

Το 1985, με την οικονομική βοήθεια του ΕΟΜΕΧ και του Δ. Πιερσίδη, δημιουργήθηκε στα υπόγεια του κτηρίου εργαστήρι κεραμικής, εξοπλισμένο με φούρνος, τροχούς και όλα τα χρήσιμα εργαλεία για κεραμική. Στην Κεραμική φοιτούν και τώρα ενήλικες και παιδιά. Ειδικά από το 1990, η Γραμματεία Νέας Γενιάς, ως έμπρακτη απόδειξη της εμπιστοσύνης της στο Εργαστήρι, βοήθησε να φοιτήσουν στην Κεραμική, αλλά και στο κόσμημα, τριάντα νέοι άνεργοι, ενταγμένοι στα προγράμματα της ΕΟΚ. Τον δεύτερο χρόνο της ίδρυσης του Εργαστηρίου έγινε το μεγάλο θήμα.

Εκίνησαν τμήματα δημιουργικής έκφρασης για παιδιά. Οι πρώτοι τριάντα μικροί μαθητές, που ανακάλυψαν την Τέχνη μέσα από το παιχνίδι, έγιναν σε λίγο εφήνη και, μετά από τόσα χρόνια, σε κάθε σχολική χρονιά περίπου τριακόσιοι.

Αυτά τα παιδιά, για δύο ώρες την εβδομάδα, ασκούν τη φαντασία και την κρίση τους, ανακαλύπτουν τον πολιτισμό τους, μαθαίνουν να χρησιμοποιούν σύγχρονα υλικά, κάνουν κεραμική, γλυπτική, κόσμημα, και γεμίζουν με δροσιά την ψυχή μας.

Το κάθε τμήμα, με δεκαπέντε μαθητές, το φροντίζει ένας δάσκαλος απόφοιτος της Ανω Σχολής Καλών Τεχνών.

Την ευθύνη όλου του Εργαστηρίου την έχει αναλάβει το αρετό συμβούλιο του συλλόγου, που διοικεί και προστατεύει το Εργαστήρι. Το συμβούλιο αποτελείται κυρίως από τους ενήλικες μαθητές του πρώτου χρόνου. Είναι οι εννέα άνθρωποι που με πίστη και ανιδιοτέλεια συνεδριάζουν κάθε βδομάδα για να λύσουν τα προβλήματα του Εργαστηρίου, και φυσικά το μεγαλύτερο απ' όλα, το οικονομικό. Στα τέλη Μαΐου κάθε χρόνο γίνεται έκθεση έργων των μικρών και μεγάλων μαθητών στους εκθεσιακούς χώρους του Εργαστηρίου. Παράλληλα οργανώνονται μεγάλες εκθέσεις, κυρίως των παιδιών, στην Αθήνα, την επαρχία και το εξωτερικό.

Οι μικροί μαθητές μας έχουν τιμηθεί με πολλά βραβεία και επαίνους. Οι ραδιοφωνικοί και τηλεοπτικοί σταθμοί έχουν αναφερθεί πολλές φορές στο Εργαστήρι. Το ίδιο οι εφημερίδες και τα περιοδικά.

Το πιο σημαντικό όμως είναι ότι πολλοί Δήμοι της Ελλάδας, όπως η Καλαμάτα, ο Βόλος, η Λάρισα, μας συμβουλεύονται και ιδρύουν, ο ένας μετά τον άλλον, ανάλογα εργαστήρια. Η Χαλκίδα έχει γίνει παράδειγμα και

υπόδειγμα για όσους πιστεύουν πως η Ελλάδα, μέσα από τα παιδιά της και την Τέχνη, θα δει κάποτε καλύτερες μέρες.

Το χρυσό μετάλλιο της πόλης, με το οποίο τίμησε ο Δήμος Χαλκίδας τον Δημήτρη Μυταρά και μένα, πιστεύω πως ανήκει στο συμβούλιο, τους δασκάλους και τα παιδιά της Χαλκίδας.

The Cultural Center of Chalkida and its Art Workshop

Charikleia Mytara

Chalkida, although not far from the capital, is a typical example of a provincial Greek city.

Cultural societies with good intentions and meagre state support try to answer the problematic of a sensitive, clever and often disorientated people. However, the true face of the town is its youth. Most of them being left essentially helpless by their families and teachers, having very seldom the chance to express their creative impulses, become gradually lost in the swamp of trivinity or flee to Athens to study there and rarely return to their home town.

Thus, in 1978 a workshop for education in Fine Arts was founded in Chalkida by the then mayor of the city Jannis Spanos, the painter Dimitris Mytaras and myself that was named Art Workshop of Chalkida. Its objective was to support and contribute to the cultural development of the town.

Chalkida due to its Art Workshop has become an example and a model for those believing that better days will come for Greece if the country invests on the combination of youth and art.

The golden metal of the City of Chalkida with which the municipality has honoured Dimitris Mytaras and myself I believe that belongs to the board, the teachers and the youth of the municipality.